Nagyvárad, 1896. II. évfolyam 53. szám. Kedd, márczius 3.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 » 50 »
Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr
Vidékre postán szállítva
Egész évre . . 10 frt — kr
Negyedévre . . 2 » 50 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Apácza-utcza 3. sz.**

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Terjedő liberalizmus.

(T. N.) Annak idején mikor az uj házassági törvény elfogadásáról és életbeléptetéséről volt szó, pártolói az ellene fölhangzó és nagyon sulyos ellenvetéseket azzal igyekeztek elhallgattatni, hogy az új alkotás nem csupán a botrányos vallás változtatásoknak vet majd véget, hanem ritkábbá fogja tenni az elválásokat is.

Az első kétségkivül beáll, mert ma már a vallás-változtatás megszünt előny lenni az elválások tekintetében. Azonban az olyan hivekkel, akik csak azért maradnak vallásukon, mert nincsennek kényszeritve arra, hogy azt valamely anyagi előny miatt elhagyják, bizony nem nyer sokat egyik felekezet sem. A vallás-változtatások száma apad, de ennek oka nem a vallásosság megszilárdulása, nincs tehát benne nyereség semmi.

Maguknak a válásoknak apadásáról még nincsenek és tegyük hozzá nem is igen lehetnek pontos adataink. Valószinü azonban, hogy az új törvény első idejében a biróságok szigorubban fognak eljárni s csak később fog kitünni, hogy az elválás könnyebb mint volt egykor. — A törvény sem szigorubb mint a régi volt, de az is igaz, hogy végre is e tekintetben a közfelfogás dönt. Az pedig bizonyos, hogy ez elég szabadelvü a házasság közül s a családi élet botrányai, melyek a közélet zászló-vivőinél is, sőt ezeknél talán leginkább napirenden vannak, ki nem fogyó témát nyujtanak a főváros beavatottabb köreinek. Ilyenekkel van teli most is a levegő.

A regények hősei előkelő alakjai közéletünknek — szabadelvüek — s nem is származnak azokból a körökből, amelyekre a nagy vagyon és tétlen élet reá üti megrontó bélyegét. Osztoznak azok büneiben még is. Homlokukon őszülő hajszálak és válnak még is.

Az angol királynő nem ereszti be udvarába az elvált nőket, nálunk nem gentleman, aki a közéletben szereplő nagyságoktól azt az erkölcsi integritást követeli, melyet a katonai szabályzat szerint Ő Felsége minden hadnagyától megkiván; aki elég bornirt azt állitani, hogy nem alkalmas a legmagasabb kormányzati funkciókra az, ki a családi élet kötelékeit erőszakos kézzel dulja szét és nem bir eleget tenni azoknak a kötelességeknek, a melyek ez életben valaha a legszentebbek voltak.

Óh a szabadelvüség erősen terjed, az egyén mindinkább központjává válik saját világának, napról-napra kevésbbé hajlandó kötelességeket elismerni és azokat teljesiteni, ha azok czélja nem ő maga.

A társadalmat összetartó kötelékek bomlanak és a felszinre kerülő politikai botrányok, a Miklósok, Pulszkyak és Luczenbacherek ügyei mögött és azokon túl egy egész csomó családi botrány űl, a melyekről nem irnak, nem beszélnek, pedig azok még szomorubb bizonyitékai a magyar közélet s a *magyar nő* hanyatlásának, minden egyébnél.

A férj szemet húny a feleség bűne előtt, mert igy jó állásokhoz, magas kitüntetésekhez jut. Az egyes »államférfiak« botrányait minden veréb csiripeli, de azok azért nagy és befolyásos férfiak, akik talán még arra is aspirálnak, hogy szobrot emeljen nekik az utókor, ha meg nem tenné a jelen nemzedék. Anglia közvéleménye pokolba küldi a házasságtörés apostolait, nevezzék őket *Dilkenek*, vagy *Parnellnek*, minálunk sokkal szabadelvübb a felfogás, megkoszoruzzuk őket és ehhez ragaszkodunk még akkor is, ha tönkre silányulna ezek bűnei alatt az egész ország.

Igen a liberalismus nálunk terjed. Nem ugyan az a liberalismus, melynek czélja a nemesebb érzelmek ápolása s az elbukók fölemelése volt, hanem az a másik a sokkal kényelmesebb, mely fölment bennünket a haza, a család iránti kötelességektől, azoktól, melyeket elmult idők szentelt hagyományai rónának reánk és helyükbe teszi az egyénnek alig korlátolt, tehát a legtöbb esetben bűnös vágyait és önzését. Szabadelvüség ez is, de milyen és hová vezet?

Erre a kérdésre bő feleletet adnak a székes főváros előkelő köreinek, sőt sajnos már a vidéknek is gazdag Chronique scandaleuse! A női erényről s a férfi be-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A himző-művészet egy kiváló terméke.

Az ezredéves kiállitás tanügyi részének egyik legkiválóbb darabja lesz az a himzett czimer-csoport, amelyet a nagyváradi Orsolya-szüzek iskolája állit ki, s mely most már készen pompázik széles antik aranykeretében, egyelőre csak a zárda falain belől, de reméljük nemsokára Nagyvárad legpompásabb kirakatában, Kunz elegáns üzletében. Creme-szinü selyem alapon, virágzó vadrózsa gallyain diszlik a 7 szép czimer, nagyváradi l. sz. püspökség egyházi főnhatósága alá tartozó megyék czimere.

Legfölül a bibornok czimere, középen hazánké; balról Hajdu és Szatmár; jobbról Szilágy és Bihar, legalul Békés megye czimere. A hatalmas csaknem ölnyi magas s megfelelő szélességü kép valósággal elragadó hatást gyakorol a szemlélőre.

Nem hiába nevezték a középkorban a himzést acupicturának, tüvel-festésnek, mert ha a himzés müvészete remekel mint itt, olyan az, mint a legpontosabb festés, persze sokkal ragyogóbb szinekben pompázva. Maguk a czimerek fehér habos selyem (moiré) alapra vannak odavarázsolva, gazdag aranyhimzés tündöklik a változatos alaku koronákon, a szép hullámos kihajtós foszlányokon.

De bármily csudás müvészi gond nyilvánul minden czimeren, a legbámulatosabb mégis hazánk gyönyörü czimere s a fölött a sz. korona.

Nemzeti kincsünk, symbolumunk áldott emlékü irója, Ipolyi püspök monumentális művének szinnyomatu képe után csudás praecisióval készült e himzés. A koronán lévő angyalok, a gyöngyök, az árnyékolt drágakövek, az egésznek szinhangulata, diszkrét ragyogása — nem, ezt nem leirni, de látni kell.

A czimerek fehér habos selyem alapja, mintha kép lenne, halvány kerettel van körülhimezve s ezek könnyedén vannak elhelyezve a créme-szinü alapra vadrózsa gallyakon.

A nagy kép szegletein fehér arany rokokó sarok-diszitések vannak alkalmazva.

Valóban nem tudjuk az óriási munkát, szorgalmat csudáljuk-e, avagy azt a kiváló izlést, amely a szinezésben az elrendezésben, az aranydisz elosztásában, az ilyen munkáknál annyira csábitó diszitő-pazarság megfékezésében egyaránt nyilvánul. Ha az a legjobb eszme, amely legszerencsésebb kivitelre talál: Palotay L. apátkanonok gratulálhat magának, mint akitől az immár kész mű szerencsés gondolata származik. Reméljük, hogy mind a nagyváradi közönség tetszése, mind pedig a kiállitás juryjének itélete igazolni fogja szerény véleményünket.

n. g.

Juczi és Jani.

Irta: **Julius.**

I.

A Jani gyerek behozta mind a négy szürkét a tanyáról és odaállitotta őket a zsalugáteres ablakok alá, hogy a Juczi gyönyörködjék bennök addig, mig ő azok sörényét tengeri csuhába fonja. Erre ugy sem ér rá Juczi holnap, mikor majd a Mihály bátya, meg a Sári ángyi ülnek mellette a szekeren és beszélik tele a fejét a hitvestársi kötelességekről.

Nézze meg hát most la! Olyan mind a négy, hogy különb még a palotás biró gazda istállójában sincs. Annak pedig vármegyékre szóló hires lovai vannak.

Node nem is azért viseli ám azoknak a Jani gyerek a gondját, hogy a meszes zsidó gebéivel versenyezzenek. Nem bizony! Hanem, hogy tisztességére szolgáljon neki is, meg az öreg Szabó Márton gazdának is, ki, mellesleg mondva, a negyvennyolczas időben, mikor a megboldogult Karikás hadnagy ur vezénylete alatt a Nyires körül tanyázott, olyan lovaslegény hirében állott az Alföldön, hogy napfeljöttétől naplenyugtáig a nagy Sárréten keresztül

csületről táplált felfogásunk és az az erkölcsi járvány, mely ma Magyarországon pusztit s a melytől fáradságba kerül megvédeni még a legtisztább családok tüzhelyét is.

Dicső Berzsenyi milyen jó neked, hogy nem érted meg ennek a szabadelvüségnek napjait.

Agliardi bibornok.

Az Agliardi bibornokságáról szóló hir ugylátszik, nem nélkülöz minden alapot. Rómából jelenti a Stefani-féle távirati iroda, hogy Agliardi nunczius elutazik Bécsből és május hónapját nem fogja ott tölteni. A nunczius a juniusban tartandó konzisztóriumban fog résztvenni, a melyben ő, a madridi és lisszaboni nunczius megkapják a bibornoki kalapot. E konzisztorium után visszatér Bécsbe, a hol a király fogja neki átadni a bibornoki kalapot.

A földadó leszállitása Aûsztriában.

Most, hogy a kiegyezés kérdése van napirenden, sokszor hangoztatják, hogy a közös vámterület Ausztriával csak előnyös lehet Magyarországra, mert ezáltal van piaczunk nyers terményeink számára.

E tétel, mely különben sem helyes, még kérdésesebbé lesz, ha Bilinszky beváltja igéretét, amelyet tett és leszállitja a földadót 10, sőt esetleg 15 százalékkal, a minek következtében lehetséges, hogy a mi földmiveseink a nagy adók miatt nem tudnak versenyezni az osztrákokkal és terményeik ára nagyon alászáll. A magyar gazdák mult évi kongresszusa is formulázta kívánságait a földadó leszállitására vonatkozólag, de minálunk még a legmerészebb követelések sem mehetnek odáig, a milyeneket Bilinszky igér. Gazdáink csak azt követelték, hogy a földadó ne menjen tul 20 százalékon, Bilinszky 15-öt, söt 10-et igér.

A kiegyezés kérdésében e körülmény bizonyára nem csekély fontosságu.

Németország adósságai.

A német birodalom alkotmányáról szóló törvény 73. §. szerint a rendkivüli szükségletek kölcsönök felvevésével fedezendők.

Azonban ennek alkalmazása az 1875. évig szükségtelen volt, mert Németország akkor a hadi sarczból fizette rendkivüli kiadásait. Az 1875-iki évtől kezdve kezdett kölcsönöket felvenni, a melyek 1895. április 1-éig 2000 milliót tesznek ki, a mi sokkal kisebb összeg, mint a mi államadósságunk. Ehhez járul még, hogy a kölcsönök legnagyobb kamatlába 4 százalék. Ezen adósságokkal szemben jelentékeny és az adósságokat túlhaladó vagyona van. A kölcsönök felvétele az utóbbi három évben csökkent és már beszélnek róla, hogy nemsokára az adósságok törlesztéséhez fognak. Ez eredmény elérésében nem csekély része van a centrumpártnak, mely folyton hangoztatja az állam pénzügyeinek takarékos és gondos kezelését.

178% pótadó.

A megyei közigazgatási bizottsági ülések rendszerint egészen csendben szoktak lefolyni, — az előadók felolvassák szokás szerint a »nemleges« jelentéseiket, amelyekben arról referálnak, hogy mi nem történt, — s a bizottság rendesen tudomásul veszi ezeket a jelentéseket.

Bihar vármegye mai közigazgatási bizottsági ülésén azonban egy szomoru *esemény is* történt, — tárgyalni kellett a biharmegyei községek nyomoruságos anyagi helyzetét. A községek irtóztató módon túl vannak terhelve, *s a vármegye ötvenkét községében* a pótadó 120—178% között ingadozik. S a liberálizmusról és kormánypárti voltáról országszerte hires »Tiszavármegyének« közigazgatási bizottsága, kénytelen volt ezt a szomoru tényt konstatálni, és külön feliratban kérni a belügyminisztert, hogy ezen a bajon, amelyet jórészben az állami anyakönyvvezetés idézett elő, sürgősen segitsen.

A megye még azt is ajánlja a miniszternek, hogy a közigazgatási teendőkkel tulterhelt községi jegyzőknek adjon valami segitséget, hogy vagy segédjegyzőt vagy helyettes anyakönyvvezetőt tarthassanak, mert e nélkül nem képesek elvégezni közigazgatási teendőiket.

Nagyon szomoruak ezek a viszonyok oly szegény községekben, ahol még a kincstári adók nagyrészét is el kell engedni, s még e tul tengő liberálizmusban szenvedő vármegyét is ennyire megindították, hogy feliratoznak egy olyan ügyben, mely az állami anyakönyvvezetés tarthatatlan volta mellett szolgáltat bizonyitékot.

Hisszük, hogy Biharmegye példája nem marad példátlanul, hanem a többi vármegyék is felszólalnak agyon terhelt községeik érdekében.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Márczius 2.

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Teleszky István.

Jegyzők: Josipovich Géza, Schober Ernő, Balogh Géza.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Daniel Ernő, Lukács László, Josipovich Imre.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: bemutatja a beérkezett irományokat. Felolvastatja azon interpellációkat, melyekre ez ideig az illető miniszterek még nem feleltek.

Szederkényi Nándor: Szükségesnek tartaná nyilvántartani azt is, hogy a háztól egyes képviselők mikor és mennyi időre kaptak távozási engedélyt.

Elnök: Ő csak a házszabályok értelmében jár el, s ha a Szederkényi által kivántakat is határozattá akarja emelni a ház, ugy valamelyik képviselő által tétessék erre nézve szabályszerü alakban. Amig ez nem történik, az elnök Szederkényi kérésének nem tehet eleget.

Ugron Gábor: Az elnök havi jelentésében a ház tagjait érdeklő fontos ügyek nem foglaltatnak. Méltányos, hogy beteg képviselők szabadságot kapjanak, de az nem helyes, hogy egyes képviselők hónapokig távol vannak, mint kormánybiztosok, de mikor a kormány mellett szavazni kell, akkor egyszerre előjönnek és szavaznak, anélkül, hogy tudnák, miről van szó. Szükségesnek tartja, hogy az elnök fölkéressék, hogy következő havi jelentésében tegyen jelentést azon képviselőkről, akik szabadságot kaptak, azon okkal együtt, mely miatt a szabadság megadatott.

Elnök: Ismétli, hogy ő csak a házszabályok értelmében járhat és jár el.

---

meg tudta járni Szentes városát és ezalatt a leghüségesebben elvégezte az ispioni tisztet.

Még ma is büszke erre az öreg gazda, pedig hajh! sok viz lefolyt már azóta a Tiszán. Büszke arra; hanem azért büszke a Jani gyerek kezelése alatt levő négy szürkére is, a melyeken még az irigység sem találna kifogásolni valót. A Jani gyerek nagyra is van vele, mert tudja, hogy ebben neki is nagy az érdeme. Most azonban mégis izgatottan köti őket az ablakok alatt álló egyik ákáczfához s még izgatottabban czibálja pántlikának a kötényébe dugott tengeri csuhákat. Sőt ha nem restellené, káromkodna is egy czifrát hozzá, amiért az ő fáradságának ilyen jutalma lett.

Az ám! Tengeri töréskor már negyedfél esztendeje lesz, hogy a szürkéket szemefényeként őrizgeti s ugyanannyi ideje, hogy abban a szép reményben ringatja magát, miként jutalmul a Juczi leányt ültetik az ölébe!

— No Jani! — dünnyögi magában — őrizhetted hát a te nagy hüségeddel. Fizetségbe kapod is most a tengeri csuhákat, hogy még egyszer felcziczomázd a szürkéidet, mielőtt holnap kiadná az uj gazda a passzust .... Hejh Juczi, Juczi, beh' más életet tápláltál a keblemben!

És a szegény Jani gyerek olyanokat sóhajt a levegőbe, hogy szinte meglebben a Huszár sörénye belé. De hát nem azért került ő tavaszi szántáskor a tekintetes sorozó-bizottság elé, hogy még a bánatát sem tudná egy amolyan leány előtt elrejteni, a kit holnap más visz a kopott tornyu templomba.

El is rejti biz' ő, ha még egyszer annyi erejébe kerülne is és olyan:

Vasárnap elmegyek a babámhoz,
Megkérdem, jön-e hozzám vagy máshoz?

pattogós nótára gyujt, hogy mikor e strófához ér:

Ha nem jön, maradjon magának,
Találok én jobb szeretőt magamnak!

csak ugy toporzékol előtte mind a négy szürke, mintha csak kállai kettőst táncolnának.

Erre a nótára aztán a zsalugáteres ablakok egyike is kinyilik s a Juczi lány félénken dugja ki rajta szőke fejecskéjét.

Jani nem néz oda, pedig jól hallotta a zsalugáter vaskapcsának zörgését s ugy tesz, mintha észre sem venné Szabó Márton egyetlen leányát, ki olyan halovány egy menyasszony, hogy még a sirba is pirosabb orczával kellene elköltözni. Juczi pedig csak némán bámul a toporzékoló lovakra s mikor az ákáczfa árnyékában álló Jani nótájának ez a strófája: »Találok én jobb szeretőt magamnak«, fülébe csapódik, nagyot dobban a szive, s olyan keservesen néz arra az ákáczfára, hogy a köny is kicsordul szemeiből.

De nem hiába!

Az az ákáczfa egy olyan jó, szelid fiut takar el szemei elől, kinek az arcza mindörökké bevésve a Juczi szivében.

Igen, a Jani az ott! — suttogja picziny ajkaival. Hogy dalol ... pedig hejh! nagyon fáj annak a szive ... Szegény Jani .... Szegény Jani ...

Azután odatámasztja homlokát az ablak keresztfájához s a Jani dalolása mellett gondolataival elszáll a messze pirosló pipacs s illatos szikfütől ékesitett rétiföldekre, a sárguló kalászok hullámaitól övedzett tanyára, a Forgó malomba, a vig leányoktól felkeresett bóni-kuthoz és ki tudja hogy hová, hol egykor a Jani gyerekkel játszott, mulatott; hol együtt szőtték a boldog gyermekkor édes álmait és ahol a két gyermeksziv ugy összeforrt, hogy csak a halál fagyos keze választhatja el egymástól.

Égszin szemeiből csöndesen peregnek orczáin végig a könnyek, s keble elszorul, mintha messze szárnyaló gondolatain átszövődne e pillanatokban is hogy az ő összeforrt szivük elválasztásához nem kell a halál fagyos kezét várnia, mert hiszen ugyanezt a szolgálatot teszi majd holnap a czifra kovácsé, az ő vőlegényéé is, akiért most meg kell válni mindentől és mindenkitől, a mit és a kit csak szeretett. Csöndes zokogása elhat a Jani gyerekhez is, ki erre halkan elhagyja a nótát s az ablak felé fordulva, ijedt tekintettel találkozik a Juczi leány könybe uszó szemeivel ...

A naptányér lassan-lassan alábukik a nádas fedelü vityillók mögött s visszanéző sugaraival lángba boritja az azur égen uszó óriási felhőhegyeket. Mindegyike ragyog, mintha egy

Következik a napirend:

a kereskedelemügyi tárcza költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Vajay István: A magyar nép sulyos sérelmét ajánlja a keresk. miniszter figyelmébe, a postatakarékpénztári betétek kamatjainak leszállitását, miáltal a nép, mely filléreit a takarékba teszi el, sokat veszit. —

Gyurkovics György: Engedelmet kér a háztól, hogy ő mint Horváth-szlavon képviselő felszólal a magyar képviselőházban, s hozzá szól egy kérdéshez nem közelebbi társai megbizásából, hanem a saját iniciativájából. A vám- és kereskedelmi szerződésről akar szólani, melyet nem tart rendszernek, hanem csak közgazdasági eszköznek. A vám- és keresk. szerződést fenn kivánja tartani, ugy gazdasági, mint politikai okokból is. Politikai okokból, mert meg van győződve arról, hogy ha a keresk.- és vámszerződés nem jönne létre, ugy más dolgokban is, melyekben pedig az érdekek közösek és melyekben egymásra vagyunk utalva, megszakadna az érintkezés Ausztria és Magyarország között.

Madarász József: Hiszen épen azt akarjuk!

Gyurkovics György: Nem akar bővebben szólani a kérdésről, de kijelenti, hogy a beadott hat. javaslatok egyikét sem fogadja el, hanem elfogadja a keresk. tárcza költségvetését a részletes tárgyalás alapjául.

Elnök: Szólásra senki sem lévén följegyezve az általános vitát bereketeszi. Következnek a zárbeszédek.

Neményi Ambrus előadó: Molnár József beszédére reflektálva ugy tartja, hogy oly nagy mérvü befektetéseket, mint aminők az államvasutaknál voltak és még szükségesek a jövőben, nem volna igazságos dolog egy évnek a rovására irni. Helfynek a 42 milliós adósságra tett megjegyzésére azt feleli, hogy ezen adósságok mind fel vannak sorolva a költségvetésben, s igy nem áll Helfy azon vádja, hogy a kormány a ház tudta nélkül csinál adósságokat, mit ha megtenne, ugy vád alá lehetne helyezni a kormányt.

Madarász József: Lehetne ugy is!

Neményi Ambrus, előadó: A fogyasztási adókról szólva, kimutatni igyekszik azt, hogy ezek révén mi nem vesztünk semmit, vagy legalább olyan horribilis összeget, aminőkről Kossuth Ferencz beszélt semmi esetre sem. Nem mondja, hogy valamivel több hasznunk nem lehetne a fogyasztási adókból az önálló vámterület mellett, de akkor esetleg közgazdaságunk ugy, mint iparunk sok mindenféle megpróbáltatásnak volna kitéve. A benyujtott határozati javaslatok mellőzésével a költségvetést elfogadásra ajánlja.

Kossuth Ferencz: Sajnálattal értesült arról, hogy Apponyi és Molnár József betegek s igy nem élhetnek a zárszó jogával. Ő fogja majd megvédelmezni saját határozati javaslata mellett a Molnár József és Apponyi által beadott hat. javaslatokat is. Záróbeszédekre különben voltaképen nem is volna szüksége, mert hisz az ő részükről elhangzott érveket meg nem döntötték, az általa felhozott statisztikai adatokat nem cáfolták meg. Először a pénzügyminiszterrel foglalkozik, a ki a ker. miniszterrel homlokegyenest ellenkező kijelentéseket tett, melyeket később ugyan homályosan helyre igazitott. Elhiszi, hogy az osztrák nem követeli tőlünk vitalis érdekeink föladását, mert ha azt követelné, ugy létünket követelné.

Lukács miniszter föltételei a kiegyezést illetőleg olyanok, melyek sem őt és pártját, sem Apponyi Albert grófot és pártját, de főleg az egész országot ki nem elégitik. A keresk. szerződésre vonatkozó fölmondást egészen másképen szabja meg a törvény, mint a hogy azt Lukács miniszter előadta. Ha más alkalommal talán lehetett is oka a kormánynak Ausztriával az egyezségre vonatkozó tárgyalásokat a fölmondás előtt megkezdeni, most azonban teljesen fölösleges volt az.

Ausztria és Magyarország érdekei homlokegyenest ellenkeznek egymással, s igy a vámszerződés csak a mi érdekeinknek a rovására jöhet létre: az osztrák érdekeket különben kielégiteni lehetetlen, mert azt már nem hiszi, hogy a kormány olyan szerződést kössön, mely Ausztria érdekeit tökéletesen kielégitené, mert ezt csak a mi összes érdekeink feladásával tehetné, lévén Ausztria iparos ország, mi pedig földmivelő nép. Gyurkovicsnak feleli, hogy összmonarchiát nem ismer, csupán magyar monarchiát. Csodálatosnak tartja, hogy mind azt hangoztatják, hogy mi sem politikailag, sem közgazdaságilag nem tudunk függetlenül megélni. Ha vele ezt el tudnák hitetni, ugy ő volna az első, a ki azt javasolná, hogy Magyarország helyeztessék gyámság alá.

A viszonyok ismerése mellett azonban meg van győződve, hogy az önálló vámterület csak javunkra volna. Különben nem tudja belátni, hogy miért nem lehet nekünk önálló vámterületünk s mért nem köthetünk Ausztriával olyan kereskedelmi szerződést, aminőt kötünk más államokkal? Vajjon mi a hasznunk a közös vámterület mellett? Az, hogy a magyar buza alacsonyabb árakon áll, mint bármely más buza.

Ezekután Tisza Kálmán beszédjével foglalkozik, s azt mondja, hogy Tisza Kálmánnak a szabad kereskedelemre vonatkozó fejtegetése valóságos képtelenség.

A gazdasági egyoldaluságot csak az önálló vámterület által kerülhetjük ki, már pedig azt el kell kerülnünk, mert a gazdasági egyoldaluság egészen tönkre tehet bennünket, mert az egyoldaluság a földmivelő államokban valóságos halálos csapás.

A függetlenségi párt részéről azért adattak be hat. javaslatok, mert azt hitték, hogy legalább ezen kérdéseknél, melyek az ország legvitálisabb érdekeit érintik, a 67-es alapokon álló kormánypárttal közös megállapodásra fog juthatni.

A vita folyamán azonban sajnálatosan kellett tapasztalniok, hogy a kormány és kormánypárt egyszerüen azt jelentették ki, hogy határozati javaslatát nem fogadják el, azt csak alig indokolták is. Annak kijelentése mellett, hogy ha hat. javaslatát leszavazzák, nem a függetlenségi pártot, hanem az ország érdekeit szavazzák le, határozati javaslatát elfogadásra ajánlja. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.)

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

Dániel Ernő keresk. miniszter: A vitának két áramlata van; az egyik tisztán a kereskedelmi költségvetéssel foglalkozott, másik pedig az ezzel függő vám- kereskedelmi szerződés körül forgott.

Örömmel látja, hogy azon dolgok, melyek az ő felügyelete alatt állanak, érdeklődés tárgyait képezik, s igéri, hogy jövőre az ipari kérdéseket illetőleg még nagyobb gondossággal fog eljárni. Áttér ezután az államvasutakra, melyekkel az előadó részletesen foglalkozott s azért röviden szól e tárgynál. Az a kérdés, hogy ilyen nagy kiterjedésü vállalatnál vasuthálózat jól igazgatható-e egy igazgatóság által, vagy pedig jobb volna több igazgatóság, e kérdésben még határozott álláspontot nem foglalhat el. Az egy igazgatóságnak meg vannak, igaz, a hátrányai, de ép igy meg vannak a hátrányai a decentralizációnak is. Ami azon kérdést illeti, hogy az államvasutaknál nagyobb beruházásokra volna szükség, s hogy sok eszköz használhatatlan, kijelenti, hogy nagy figyelemmel van arra, hogy az államvasutak forgalmi eszközei folyton használható állapotban legyenek; igaz, hogy a forgalmi igényeknek olykor nem képesek eleget tenni, de ha a tervbe vett beruházásokat keresztül viszik, ugy e bajokon segitve lesz. Gr. Batthányinak és Hocknak felel ezután. Hocknak azon állitását illetőleg, hogy a folyam- és tengerhajózási társaságnak titokban adnak kedvezményeket, kijelenti, hogy itt viszszaélésről szó sem lehet.

Áttér ezután a vita folyamán benyujtott határozati javaslatokra. A Molnár Józsiás azon határozati javaslatát, mely az idegen buzát ki akarja zárni az országból, nem fogadja el, va-

---

kitört vulkán volna, mely kiömlő lávájával a világot készül megaranyozni.

Az égő felhők Szabó Márton gazda fehérre meszelt házát is pirosra festik, s az előtte álló ákáczfák lombjait odarajzolják a piros falra, melyen a falevelek árnyai ugy játszadoznak, ahogyan rajtuk az esti szél végig suhan.

Juczi orczái is rózsásak lesznek s az égő felhők fénye százszorosan vissza tükröződik nedves szemeiben.

Jani sokáig bámul reá, sokáig nézi azt a vakitó arczot, melyet a szőke fürtök még ragyogóbbá tesznek. Kezéből kihull a sörényfonó tengeri pántlika s szive dobbanása hirtelen eláll, hogy aztán még gyorsabban neki kezdjen a lüktetésnek. Fejébe szökik a vér, forog vele a föld; a fa, a ház s odatámolyog közel az ablakhoz.

Juczi nem szól, csak néz — — néz — — ép ugy mint a Jani gyerek.

Két sóhaj röppen az égbe s Jani halkan, busan, busabban a pásztorfurulyánál, megszólal:

— Juczi, te sirsz?

Oh, de hogy vannak ám ezek a szavak kimondva?! Hogy? Ugy, hogy még a földet is megindítaná, a pogány szive is meglágyulna rajta.

Juczi e szókra e szemeihez kap és letörli fájdalmának kiáltó tanuit. Azután kinyujtja jobb kezét az ablakon és ő is csöndesen, lágyan, lágyabban az éj zephirénél, odasóhajtja a Jani gyerek felé:

— Szegény fiu!

Jani mellére szoritja a kinyujtott puha kezet s hévvel kérdi:

— Hát sajnálsz!

— Nem. — Szól röviden a leány.

— Nem?

— Nem. — Ismétli az, magasra dagadó kebellel. Nem sajnállak: — szeretlek.

Jani, mintha az aranyos felhőkből az ég minden kincse zuhant volna mellére, ugy áll Juczi ablaka előtt. Ajkára ujra nem jönnek szavak, ujna néma. Szürkéi azonban türelmetlenkedni, toporzikálni, kapálódzni kezdenek, s ez szóra hozza, ez felrázza őt meglepetéséből.

— Köszönöm Juczi — mondja azután — Köszönöm, nem csaltál meg, az ég áldjon meg érte, bár szivem most még jobban fáj.

És megszoritva Juczi kezét, lovaihoz akar sietni. Juczi visszahuzza: bárcsak ne huzná!

— Itt hagysz? — Kérdi aztán remegve.

— Itt, itt Juczi! Majd holnap eljön érted a czifra kovács, az uj gazda. Még akkor elviszlek az Isten házába, hogy hüséget fogadjatok egymásnak, azután nekem többé itt nincs helyem.

— Soha többé?

— Soha.

— Aztán hová mégy?

— A nagy világba.

— A nagy világba?

— Oda, igen.

— Szép az a nagy világ?

— Nem tudom. Annyit hallottam, hogy nagy, mert sokan elférnek benne.

— Talán még én is . . . ?

A Jani gyerek elsápad és önkéntelenül mondja:

— Tán még te is . . . ?

— Igen, ismétli Juczi, tán még én is.

Azután összeteszi kezeit és ugy kéri Janit, hogy vigye el magával.

Az égő felhők a nap utolsó sugarával eltüntek az égről s csupán itt-ott látszik egy-egy lila folt, az is a Jani arczát teszi sápadtabbá, ki halkan suttogja:

— Juczi meggondoltad-e?

— Meg. Régen gondolkozom ezen.

— Én ám szegény vagyok.

— Én még szegényebb most. Viszesz! Kérdi Juczi határozottan.

Jani agya forrni kezd s még jobban forog vele a föld, mint pár perczczel előbb. A Huszár türelmét veszitve felnyerit, s a többi három szürke ismétli. Jani forrongó agyában pedig egy pokoli gondolat villámlik át.

— Viszlek! — mondja aztán hirtelen s a szürkékhez sietve a Villám hátára pattan. Juczi bus arcza megváltozik s kimondhatlan öröm és boldogság sugárzik rajta. Ő tudja Jani gondolatát. Nem bánja, hiszen nagyon de nagyon, szereti. Jani látja a hirtelen változást, remegő hangon csak annyit sug Juczinak:

— A bóni-kutnál! Aztán megszoritja a Villám oldalát s szürkéivel kivágtat az udvarból.

lamint a másikhoz sem járulhat, mely az idegen buzából származó liszteket az idegenség megjelölésével akarja forgalomba hozni.

Dániel Ernő végül kijelentette, hogy se Kossuth Ferencz, se Apponyi Albert gróf határozati javaslatát nem fogadja el és kéri Apponyit, hogy vonja vissza. Apponyi a helyett, hogy a miniszter kívánságának eleget tenne, elfogadásra ajánlja javaslatát.

Holnap lesz a szavazás, azután az indemnity tárgyalásához fognak.

A keresk. iskola felavatási ünnepélye.

A nagyváradi kereskedelmi tanintézet rövid hét évi működésével teljesen igazolta, hogy szükség van ilyen tanintézetre Nagyváradon különösen, ahol a lakosság tulnyomó része a kereskedő és iparos osztályhoz tartozik s mint egy nagy vidék góczpontja, különösen kereskedelme és ipara által boldogulhat.

A kitünő tanintézet az elmult évben költözött át a kereskedelmi Csarnok palotájába, a hol a Körözs felőli épületrészt a tanintézet foglalja el.

Propper N. János igazgató-tulajdonos vasárnap szép ünnepélyt rendezett, melynek első része a Kereskedelmi Csarnok dísztermében, a másik része a fehér asztalnál, a »Sas« nagytermében folyt le. A felavatási ünnepélyen a kultuszminiszter is képviseltette magát Berecz Antal min. osztálytanácsossal, azon kivül a hatóságok fejei jelentek meg.

A felavatási ünnepély.

Délelőtt fél 11 órakor vette kezdetét az ünnepély a Csarnok palotája dísztermében. Jelen volt Berecz Antal miniszteri osztálytanácsos, Beöthy László főispán, Ritoók Zsigmond táblai elnök, Sal Ferencz polgármester, Nátafalusy Kornél tanker. főigazgató, az állami, városi, megyei tisztikar sok tagja, a birói, ügyvédi, orvosi, tanári karból számosan és előkelő hölgyközönség.

Az ünnepélyt a tanintézet növendékeiből alakitott dalárda nyitotta meg a »Szózat« eléneklésével; majd Propper N. János, a tanintézet megteremtője s igazgatója lépett az emelvényre s ünnepi beszédet tartott a kereskedelmi szakképzésről, a keresk. iskolák hivatásáról, czéljáról, szükségéről és hasznáról. — Fejtegette a kereskedelmi szakoktatás viszonyát magyar nemzetiségi szempontból az államhoz, a társadalomhoz és a magyar ifjusághoz. Végül egy találó hasonlattal élt. A spártaiaknál — ugymond — a gyermeket megszületésekor az állam, város és család megvizsgálta, és ha nem volt életképes, kitették a Tajgetosra, ellenesetben a gyermek hét évig a szülők gondozása alatt maradt, s aztán az állam vette át neveltetését. Ez intézet is befejezte már a hét éves gyermekkort: eddig szerető gondoskodással ápolta ő, az apa, itt az ideje hogy az állam vegye pártfogásába az egészséges szülöttet.

A beszéd befejezése után Berecz Antal a miniszter képviselője tartott rövid beszédet. »Két szempont lebegett — ugymond — a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi miniszter előtt, mikor ezen ünnepélyen képviseltetni határozta magát: az első azon érdeklődés, melyet a kereskedelmi szakoktatás kérdése iránt érez; a másik pedig, hogy kifejezze elismerését a kereskedelmi iskolát megteremtő és fentartó köröknek.«

A tetszéssel fogadott beszéd után Ferenczy Lajos tanár olvasta fel az intézet történetét, tömör vonásokban tüntetvén fel az iskola fokozatos, örvendetes fejlődését.

Végül az ifjusági dalárda elénekelte a »Hymnuszt,« melyet a jelenvolt közönség állva hallgatott meg.

Az ünnepély befejezte után a közönség az iskolaépületbe vonult s megtekintette az intézet gyüjteményét, felszerelését.

Ugy a miniszteri biztos, mint a többi vendégek a legnagyobb dicsérettel nyilatkoztak a felszerelések nagy tömegéről, gazdagságáról.

A lakoma.

Délben két órakor előkelő társaság gyült egybe a Sas szálloda nagytermében, lakomára. Ott voltak: Berecz Antal min. tanácsos, Beőthy László főispán, Propper N. János, Janky József Laszky Ármin, Ferenczy Lajos, Dr. Sarkady Lajos, Kiss Károly, Vinkler Lajos, Réz Mihály. Tóth Dezső, Huzella Gyula, Nátafalussy Kornél, Szojka Gyula (Debreczen), Krüger Viktor, Pottássy János, dr. Goldstein Sándor, Reismann Mór, Rees L. E., Darvassy Lajos, Tóth Albin. dr. Mártonffy Bogdán, Delics N. (Torda), Busch Dávid, Tóbiás József, Várady Mór, Ponty Kelemen, Müller Vilmos, Paczauer József, Mezey Mihály, Fehér Dezső, Vidosits Gyula és Nagy Endre.

A pohárköszöntők sorát a házigazda: *Propper* N. János kezdte meg. Megemlékezett a kereskedelmi szakoktatásról s ugy látja, hogy Nagyváradon a kereskedelmi iskolának nagy jövője van. Élteti a kormány jelenlevő képviselőjét, a főispánt és Janky Józsefet, a kamara elnökét.

Berecz Antal tudomására fogja hozni a miniszternek a tapasztaltakat s azon örvendetes érdeklődést, a melylyel a város, megye viseltetik a keresk. iskola iránt. Ez mintaképül szolgálhat. Nagyárad fejlődéséért üríti poharát s élteti e város intelligens közönségét.

Huzella Gyula Propper igazgatót köszöntötte fel, aki büszke lehet az általa létesitett intézetre. Az iskola sikerét kivánja.

Pottássy János csinos beszédben Nátafalussy Kornél tankerületi főigazgatót, mint egy nagy vidék kulturális fejlődésének vezéralakját élteti.

Propper N. János a keresk. iskolát megteremtő harmoniáról emlékezik meg s Janky, Reismann és Huzella egészségére üriti poharát, egy másik felköszöntőjében pedig a debreczeni keresk. iskolát éltette s annak jelenlevő egyik tanárát: Szojka Gyulát.

Szojka Gyula igen szellemes tósztban Proppernek kivánt sok jót s intézetének felvirágzást.

Nátafalussy Kornél igen szép beszédben az intézet jövőjére, az igazgató és tanári karra köszöntött.

Janky József rövid, talpraesett tósztban a tanári kart éltette.

A kedélyes lakomán *Hamza* Miska zenekara jó magyar nótákkal szórakoztatta a társaságot.

A lakoma után a miniszter képviselője a társaság egy részével megtekintette a reáliskola palotáját s *Berecz* Antal min. osztálytanácsos a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a város áldozatkészségéről, melylyel a palotát létesitette.

Az ügyvédi kamara közgyülése.

— Saját tudósitónktól. —

A nagyváradi ügyvédi kamara vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a városháza tanácstermében tisztujitó közgyülését.

A gyülés csekély érdeklődéssel, csendben folyt le, eredménye a tisztikar és a választmány egyhangu megválasztása.

Jelenvoltak: Hlatky Endre elnök, dr. Schweiger Ede titkár, dr. Benedek Vilmos, dr. Buna János, Ficzek Lajos pénztáros, dr. Gyémánt Jenő, Jancsó Dezső, dr. Mártonffy Bogdán, Mihelffy Adolf, dr. Mihelffy Lajos, Nesztor József, Rádl Ödön, dr. Rosenthal Mór, Szabó Endre, Szász Agoston, Tóth Dezső, dr. Várnai Ferencz, dr. Weiszberger Lipót.

Hlatky Endre a kamara elnöke ugy a maga, mint tiszttársai nevében megköszöni a tagok bizalmát és jóindulatát, melylyel müködésükben segitették, azután, mivel a három év, melyre megválasztatásuk szólt, letelt, hivataláról lemond.

A mult gyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére dr. Gyémánt Jenő és dr. Mártonffy Bogdán ügyvédeket, tisztujitó közgyülés vezetésére pedig korelnökül Szász Ágoston ügyvédet kéri fel. Szász Ágoston elfoglalván az elnöki széket, kinevezi a szavazatszedő bizottságot. Elnöke: Nesztor József, tagjai: dr. Schweiger Ede és Ficzek Lajos.

Szavazás után a korelnök jelenti, hogy a vidékről egy szavazat sem érkezett be, s a jelenlévők egyforma szavazó lapja szerint, következőképp alakult meg a tisztikar és választmány:

A kamara elnöke: Hlatky Endre, alelnöke: dr. Berkovits Ferencz, titkár: dr. Schweiger Ede, pénztárnok: Ficzek Lajos; ügyész: Szacsvay Ákos. Választmányi tagok: Frankó Endre, Hegyesy Márton, Mihelffy Adolf, Rádl Ödön, Szász Ágoston, Tóth Dezső, dr, Wallner Ödön és Zigre Miklós. A választmány póttagjai: Jancsó Dezső, Kovács Béla, Pallay Lajos és Dús László.

Az eredmény kihirdetése után ismét Hlatky Endre foglalta el az elnöki széket. A tisztikar és a választmány nevében megköszöni a tagok bizalmát, mely ujra visszahelyezte őt tisztébe. Igéri, hogy mint eddig, ezután is lelkesedéssel és buzgalommal fogja szolgálni a kamara érdekeit. Azután, mivel több tárgy nincs, berekeszti az ülést.

TÁJÉKOZTATO.

Márczius 4. A »nagyváradi szépitési egylet« választmányának ülése délután 5 órakor.
» 5. Közigazgatási gyülés a városházán d. u. 3 órakor.
» 5. Nyilvános árverés a város tulajdonát képező házakra és telkekre d. e. 10 és d. u. 3 órakor.
» 5. Voniga Dávid sajtópöre.
» 8. A nagyváradi takarékpénztár 49-ik évi közgyülése d. e. 10 órakor.
» 8. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet tárgy-sorsjátékának huzása.
» 11. Hoffer Géza sajtópöre.
» 12. Városi közgyülés d. u. 3 órakor.
» 15. Rabsegélyző egylet közgyülése.

UJDONSÁGOK.

* **Személyi hir.** Wlassich Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, aki tegnap jelenvolt a kolozsvári »sub auspiciis regiis« promotión, ma éjjel városunkon keresztül Budapestre utazott.

* **Nagyvárad és a szomszédos forgalom.** Amint értesülünk, Dániel Ernő kereskedelmi miniszter a márczius 1-én életbelépő uj magyar államvasuti személydijszabás jóváhagyása alkalmával, tekintettel azon körülményre, hogy a szomszédos forgalomnak uj, a kilométertávolságoknak megfelelő három szakaszba történt beosztásával több esetben előfordul, hogy eddig az első szomszédos forgalomba tartozó relatiók ezen forgalom harmadik szakaszába, több szomszédos szakasz átugrásával — az I-ső távolsági forgalomba esik, ami ugyan absolute véve csekély, (a mérvadó 3-ik osztályban legfeljebb 10 krnyi), de aránylag mégis jelentékeny viteldij-felemelések állanak be. Utasitotta a m. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy ezeknek enyhitésére folyó évi április hó 1-ével ott, ahol azt a viszonyok indokolják, a nagyobb vidéki központoknak azok környékével való forgalmában mérsékelt áru menet-térti jegyek, esetleg hasonló jegyfüzetek adassanak ki, amilyenek a Budapest körüli helységeknek a fővárossal való forgalmában fennállanak.

* **Vay Péter gróf Budapesten**. Vay Péter gróf, pápai kamarás, lapunk római levelezője, a mult héten Budapesten időzött. Az alig 30 éves fiatal gróf, ki a diplomacziai pályán működött, most a Vatikánban tesz szolgálatot. Mint protestáns család ivadéka ezelőtt néhány évvel lett katholikussá, és követve szivének sugallatát, papi pályára lépett nem csekély csudálkozására azon társaságoknak, melyekben eddig forgott. Nemrégiben özv. édesanyja is áttért a katholikus hitre.

* **Felavatás »sub auspiciis regis.«** Wlassics miniszter Szatmáry György miniszteri tanácsossal tegnap volt Kolozsvárott az állami tanitó-képző intézet felolvasásán és a Ferencz József egyetem első »sub auspiciis regis« doktorrá avatásán. Délelőtt 10 órakor volt az állami tanitó-képző felavatása, délben pedig kezdődött a doktorrá avatás a városi redut diszteremében. A rektor helyett, a ki betegeskedik, Meltzl Hugo dr. prorektor nyitotta meg a felavatást. Ezután Udranszky László dr. orvoskari dékán felolvasta az okmányokat, melyeket elfogadtak. Ekkor küldöttség ment Wlassics Gyula miniszterért, kit a közönség megérkezésekor lelkesen megéljenezett. Meltzl dr. hódolatteljesen üdvözölte a király képvisleőjét, amire Filep Gyula a felavatandó felolvasta értekezését. E felolvasás után Wlassics miniszter hatásos beszéd kíséretében átnyujtotta a felavatandónak a király ajándékát, egy drága kővel kirakott gyürűt. A felavatást Meltzl dr. prorector záró beszéde a király éltetésével ért véget. Délután 3 órakor bankett volt a New-York szálló nagy termében, amelynél köszöntőt mondtak a királyra, Wlassics miniszterre, Szatmáry Györgyre, az ujonnan felavatott Filep Gyula dr.-ra.

* **Halàlozàsok**. Özv. rabarai Hrabovszky Lajosné, született Zádor Ida, folyó évi február hó 29-én, éjjel 11 órakor, életének 54-ik évében elhunyt. A boldogult hült tetemeit tegnap délután 2 órakor temették el Kis-Szántón. — Könczey József és Csóka Boris 6 éves kis fia Dezső, tegnap reggel 4 órakor elhunyt. A kis halottat tegnap délután 4 órakor el is temették Nagyfürdő-utcza 671. sz. házból.

* **Magyar ruha.** A főváros utczáin ma jelentek meg az első magyar ruhát viselő egyetemi ifjak. Fekete attilát, vitézkötéses magyar nadrágot, rámás csizmát, kucsmát és aranyrojtos fekete nyakkendőt viseltek az ifjak, akik kellemes feltünést keltettek a vasárnapi korzón. Az egyetemi ifjuság közül igen sokan fognak ilyen ruhát viselni a márczius 15-iki ünnepélyen.

* **Járványok a megyében.** Biharvármegye területén február hó II. feléről beterjesztette a megyei főorvos a jelentést. E szerint a fél hónap alatt kanyaró 223 fordult elő s ebből meghalt 17. A vörheny 107 esetben lett konstatálva s a betegek közül meghalt 4; difteritisz 8 esetben volt s egyetlen halálozást nem okozott. Sarkad és Érsemjén községben megszünt a difteritisz járvány. A hasi hagymáz 2 esetben lépett fel.

* **Mérgezési kisérlet.** Ijedt arczczal, izgalottan rohan be egy asszony a rendőrbiztos szobájába. Megáll az iróasztal előtt, hosszú lélegzetet vesz, aztán elkezdi.

— Borzasztó dolog történt tekintetes ur!

— No mi az? — kérdi a biztos.

— Megakarták mérgezni, . . . borzasztó.

A biztos flegmatikus arcza egyszerre megváltozik, félre teszi a készülő »hivatalos bejelentést« gyorsan előkeresi a panaszkönyvet és komolyan az asszony felé fordul.

— Mi volt az? . . . mondja el, hogy történt.

— Az asszony kezdi nagy páthosszal:

— Hát ugy történt kérem, hogy megfogadtuk segitőül . . .

— Kit? Mondja a nevét.

— Itt Mihálynak hivják, kérem szépen.

A biztos nagy betükkel leirja a nevet és figyel tovább.

— Hát mondom kérem megfogadtuk napszámosnak, meg is akartuk tisztességesen fizetni, de többet követelt és mikor nem adtunk annyit neki, meg akarta mérgezni.

— De hát kit akart megmérgezni, kérdi izgatottan a biztos.

— Tessék csak várni, mindjárt rá jövök, csak hadd mondom az elejét.

— De gyorsan már!

Az asszony folytatja:

— Segitett leemelni a hordót és mikor készen voltunk, akartunk neki egy félliter csikot adni, de ő 2 litert követelt.

— Micsoda hordó volt az?

— Az kérem? ! Hát a csik volt benne. Azután mikor nem akartuk neki megadni a két litert, gyufákkal akart mérgezni.

— Megmondja már végre, hogy kit akart megmérgezni.

— Igenis mondom kérem! . . . Hát a csikokat.

A biztos dühösen lecsapja a tollat, azután akar valamit mondani.

Még sem szól semmit, csak végig nézi »nyájasan« az asszonyt.

* **Az uj uniformis.** Bécsből jelentik: Az a katonai bizottság, melyet az uniformis megváltoztatására küldtek ki, befejezte tanácskozásait s elhatározta, hogy az eddigi egysoros diszkabát helyett két soros, az eddiginél valamivel hosszabb diszkabátot kapnak a katonák. Az uj kabátot porosz mintára szabják.

* **Vachott Sándorné meghalt.** Vachott Sándorné, »A külföld rabja« szerzőjének özvegye s maga is jeles irónő, mint nekünk Tapolczáról telegrafálják, február utolsó napján, este 10 órakor végelgyengülésben meghalt. Vachott Sándorné Csapó Mária 1832-ben Pesten született, előkelő családból, melynek szalonjában a 40-es éves irólvilága sürün megfordult. Mari és Etelke, a Csapó-ház két szép lánya volt a vonzó erő és kezükért a legnépszerübb két költő versengett: Vachott Sándor és Petőfi Sándor. Vachott el is nyerte szerelme tárgyának a kezét. Vachott Sándorné irt több regényt, melyek némelyike, mint a Derü és boru, a Margit czimü feltünt és hölgyek számára lapot szerkesztett. Emlékirataiban, melyek a hetvenes és nyolczvanas években jelentek meg, nagy pietással emlékszik meg Vachottné Deák Ferenczről. a ki róla és gyermekeiről soha meg nem feledkezett, segitette. Vachott Sándorné több kötetre való emlékirata nagyon becses, sok érdekeset mond a negyvenes évek kiváló alakjairól és számos kedves történetet Kossuthról, Petőfiről, Czakóról, Vörösmartyról, Deákról. Élete utolsó éveit Zalamegyében töltötte fia, Vachott Károly házánál, hol szerető gondban részesült. Itt is halt meg. Temetése kedden délután 3 órakor lesz Gyulakesziben.

* **Névváltoztatás.** Steiner József tháti illetőségü, nagyváradi lakos vezeték nevének »Thári«-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter engedélyezte.

* **Drágasági pótlék.** A városi tisztviselőknek végre meghozta a posta a nagy örömet, a drágasági pótlék jóváhagyását. Még a novemberi városi közgyülés szavazta meg a jól megérdemelt drágasági pótlékot s azóta a miniszteriumban hevert az ügy. Na de jobb későn, mint soha s a tisztviselők nagy része most is nagy örömmel fogadta a miniszter értesitését.

* **Segély az ipariskoláknak.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett Biharmegyéhez, melyben utasitja az alispánt, hogy a belényesi tanonczískolának 500 frt, a nagyszalontai ipartanoncz iskolának pedig 200 frtot segélyt fizessen ki a megye kezelése alatt álló ipariskolai alapból.

* **Talált tárgyak.** Egy vadászkutyát, kis borjut és egy női vászonruhát találtak. A tulajdonos jelentkezzék a kapitányi hivatalnál.

Gyermekcsempésző igazgató.

Egy ép oly érdekes, mint részleteiben meglehetősen pikáns botrány tartja ez időszerint izgalomban Hódmező-Vásárhelynek a szenzációhoz különben hozzá szokott közönségét.

Rövidesen, hogy a hivatalos kifejezéssel éljünk, Dömötör Géza állami óvónőképezdei igazgatót »megrongált egészségére való tekintetből« Wlassics miniszter bizonytalan időre szabadságolta s helyébe Exner Leó tanárt nevezte ki az igazgatói teendők ellátására.

Hát ebben a dologban még eddig semmi különös nincsen, hanem annál érdekesebbek a szabadságoltatásának előzményei s valami operetteiró a tények egyszerü hisztorikumából kaczagtató szöveget irhatna.

Történt nevezetesen, hogy a mult hónap derekán Dömötör Géza igazgató házára, 17 évi házasság után, először szállott le a kelepelő gólyamadár. Még természetesebb, hogy az öröm határtalan volt a igazgató részéről, aki az ujszülött tiszteletére nagy keresztelőt rögtönzött, melyen a város előkelőségei sokan jelen voltak s melyen a keresztapai tisztet Budapest főváros egyik fiatal, derék plébánosa töltötte be.

A kedélyes keresztelőnek érthetőleg az uj honpolgár volt a központja s a vendégek kiváncsi tekintettel nézegetvén a kisdedet, egyhangulag adtak kifejezést azon nézetüknek, hogy a selyempolyás baba egészen az apjához hasonlit s a szeme, szája, orra teljesen megegyez az igazgatóéval. A vendégek aztán elszéledtek, a kis ártatlanság pedig szemlátomást gyarapodott a dajka emlőin, mivel az igazgatóné, tej hiányában, nem tudtaápolni.

A boldogság tökéletes volt, mig egyszer egy szép napon, feljelentés tétetett a fenyitő hatósághoz, hogy Dömötör Géza képezdei igazgató törvénytelenséget követett el, mikor az ujszülöttet a saját családi nevére kereszteltette, mert a gyerek nem az övé, hanem egy *szegény* asszonyé, akitől a bábaasszony 50 frtért *elcsalta s a hónapok óta boldog állapotot szinlelő igazgatónéhoz vitte*, aki hirtelen rosszul lett, ágyba feküdt, s a házhoz hazatérő férjét egy picike siró aprósággal fogadta, mint sajátjával.

Eddig van a dolog, a további fejlemények pedig a szegedi kir. törvényszék előtt és a kultuszminiszteriumban fognak lejátszódni, amennyiben a törvényszék vizsgálatot inditott ez ügyben, a miniszter pedig egyelőre szabadságra küldte az igazgatót.

Dömötör igazgatót a kétségbeesésig lesujtotta a dolog és védekezik, hogy ártatlanul került a bajba. Ő szentül meg volt győződve, hogy a gyermek a feleségeé, aki hónapok előtt azt vallotta neki boldogan, anyának érzi magát.

Minden ami körülötte történt, megerősitette ebben a hitben. A hitvese, aki mindig gyermekért imádkozott, az anyasági állapotot az utolsó percig szimulálta.

Ugy, amint a tanuk mondják, csodálatos volt ebben az alakoskodásban a hü hitves kitartása és nem lehetetlen, hogy a férj csakugyan nem tudott a dologról semmit.

———

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.

Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8^{43} regg., 2^{26} éjjel, személyvonat 11^{32} d. e., 2^{22} d. u., 11^{04} éjjel.

Kolozsvár felé gyorsvonat 7^{15} este, 2^{30} éjjel, vegyesvonat 12^{05} d. u., személyv. 3^{58} délután, 2^{06} éjjel.

Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10^{20} d. e., 4^{25} d. u., vegyesvonat 7^{30} este.

Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4^{25} reggel, 1^{43} d. u.

Érmihályfalva felé vegyesvonat 6^{45} r., 4^{35} d. u.

Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 6^{55} r., vegyesvonat 2^{40} d. u.

Vonat érkezik Nagyváradra.

Budapest-Püspökladány felől gyorsvonat 7^{08} este, 2^{12} éjjel, vegyesvonat 7^{15} r., személyvonat 3^{42} d. u., 1^{48} éjjel.

Kolozsvár felől gyorsvonat 8^{38} regg.. 2^{19} éjjel, vegyesvonat 8 r., személyvonat 11^{17} d. e. 10^{44} éjjel.

Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8^{30} r., személyvonat 9^{33} d. e., 5^{30} d. u.

Vaskóh-Belényes felől vegyesvonat 11^{05} d. e., 9^{09} este.

Érmihályfalva felől vegyesvonat 8^{10} r., 9^{14} este.

Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10^{05} d. e., személyvonat 8 este.

EGYLET.

A réti népkör megalakulása.

Mintegy 150-en gyültek össze vasárnap d. u. 3 órára a Zöldfa szálló kis termébe, — nagyrészt a Rét városrész lakói — hogy rég óhajtott társas otthonukat megalakitsák. Alig hittük volna, ha saját szemeinkkel nem látjuk, hogy ily nagy érdeklődés kisérte kezdetében is az eszmét.

A gyülés elején a vezető tisztet, mint korelnök, Álmosdy Illés tekintélyes réti polgár vitte; ki is megnyitván az értekezletet, előadta, hogy ez a gyülés a szükebb körben megtartott előértekezletek után már alakuló gyülésnek van egybehiva. Ajánlatba hozza, hogy Gábor János polgártársat válaszszák meg a népkör elnökének. Ajánlását egyhangu éljenzés kisérte. Erre a korelnök lemond s a további vezetést a választott vezérnek adja át. Letárgyalták ezután az előre kidolgozott s egész terjedelmében felolvasott alapszabályokat, melyeket némi csekély módositások után elfogadtak.

Következett a tisztviselői kar választása. Közkézen forgott a jelöltek nyomtatott lajstroma. Ezt is egész terjedelmében elfogadták. Ebből megtudjuk, hogy a kör élén a következő jó nevü emberek állanak. Elnök: Gábor János. I. Alelnök: Ujházy Antal. II. Alelnök: Papp Lajos. Jogi tanácsos: Dr. Makay Pál. I. Jegyző: Friedmann Jenő. II. Jegyző: Magyary Jenő. Pénztárnok: Plander Sámuel. Könyvtárnok: Gulyás Gyula. Gazda: Álmosdy Illés, Vizsolyi László.

Végül az elnök a kört megalakultnak jelentette ki s addig is, mig az alapszabályok megerősitve a belügyminiszteriumtól visszaérkeznek, kéri a tagok lelkes pártfogását.

A körnek több mint 300 beiratkozott tagja van s ünnepélyes megnyitását a millenniumi ünnepségek első napjára, május 3-ára tervezik.

Az iparos ifjak önképző-egylete

tegnap tartotta meg tisztujitó közgyűlését. Az elmult 1895. esztendőben volt az egyletnek 200 tagja; pénzkészlete 1815 frt 23 kr.; 1275 frt 70 kr. értékü ingósága van. A könyvtárosok jelentése szerint az egylet könyvtára a mult évben 15 ajándékozott és 103 vásárolt müvel gyarapodott s jelenben a könyvtár 972 müből áll. S ugyancsak a könyvtári jelentésből arról is értesülünk, hogy az előző évihez képest a könyvtár forgalma nagyobb volt.

A választás eredménye következő: elnök: Bertsey György, alelnök: Németh Antal, jegyző: Tenkei József, főpénztáros: Dévald Mihály, alpénztárnok: Agod Lajos, ellenőr: Lévai István, könyvtárosok: Tenkei József és Kutsmik István, gazda: Nagy Imre. — Rendes választmányi tagok: Andriska Sándor, Aros Lajos, Barza József, Eszenyi József, Fehér Géza, Fekete István, Fekete János, György István, Halász István, Katona Mihály, Kiss András, Kiss Gyula, Kiss József, Kohn József, Kovács Béla, Mónus Sándor, Nagy János, Oláh István, Pintér Tamás, Rosenthal Pál, Rottensteiner Lajos, Sallai Ferencz, Szabó Károly, Szolga Ferencz, Tirkala Mihály, Tóth Kálmán, Vass Ede, Vetési Lajos, Weisz Jakab és Zeman János. Póttagok: Rogoz Imre, Misik Sándor, Pásztai Lajos, Döge Lajos, Puskás Ferencz és Janovics Antal.

A választás után Szabó Károly inditványozta, hogy Magyarország ezeréves fennállását az egylet azzal ünnepelje meg és tegye emlékezetessé, hogy a husvétra kitüzött mükedvelői előadás tiszta jövedelmét helyezze a házalapra. A közgyülés az inditványt lelkesedve elfogadta.

Irodalom és művészet.

Magyar Gazdák Szemléje.

A magyar gazda közönség már régóta érezte a szükségét egy nagyobb folyóiratnak, mely alaposan tájékoztassa a mindinkább akuttá váló közgazdasági kérdésekről.

A gazdák Magyarországon ugy anyagi, mint morális tekintetben a legtekintélyesebb társadalmi osztályok egyikét képezik, s mindennek daczára nem tudtak annyira érvényesülni, hogy a saját sorsuk intézésébe, s valóságos létkérdéseik megoldásába eddig befolyhattak volna. S főként ennek a következménye az a szomoru jelenség, hogy mezőgazdaságunk immár a tönk szélén áll.

Ezen a bajon akar segiteni egy kicsiny, de lelkes csoport, amely ugy a szervezkedés, mint a gazdaközönség nevelése terén már eddig is sokat munkálkodott.

Alig hogy meginditotta a Magyar Gazdaszövetség megalkotása érdekében a szélesebb körü akcziót, máris gondoskodott egy minden izében praktikus és minden izében modern revue megalkotásáról.

A vállalat szerkesztője dr. Bernát István, a m. tud. akadémia levelező tagja, s lapunknak is kiváló munkatársa lett.

A „Magyar Gazdák Szemléje“ igyekszik ébren tartani a közvéleményt mindazon nagy közgazdasági kérdések iránt, melyektől a jövő függ, bele csepegtetni a kormányzó osztályokba a társadalmi kötelességek tudatát és megtenni mindent arra, hogy a III. gazdakongresszus határozatai végrehajtassanak.

Tárgyalja az Ausztriával kötendő szerződés egyes pontjait, a buza árának fenyegető problemáját s a valutakérdést. Foglalkozik az adóreformmal s a tőzsdén életbeléptetendő rendszabályokkal. Tájékoztatja olvasóit mindarról, mi a külföldön e szakbavágólag történik.

Sürgeti a hitelügy reformját s a szövetkezeteknek minden irányban való fejlesztését.

A »Magyar Gazdák Szemléje“ mint a Magyar Gazdaszövetség közlönye indul meg s ennek tagjai ingyen kapják. Megjelenik minden hó 25-én. Előfizetési ára nem szövetségi tagoknak egy évre hat forint.

A tebruári füzet a következő tartalommal jelent meg. Bátor miniszterek. Községi takarékpénztárak. Hitelszövetkezetek. (Pólya Jakab.) Kőbánya reformja. (Jeszenszky Pál.) A quótáról, (Dr. Matlekovics Sándor.) A kiegyezés pénzügyi kérdései. (Rubinek Gyula.) Harcz a család ellen. Különfélék, Irodalom. Krónika.

— **A jövő szini szezon.** A nyári szinház uj direktora, M e g y e r i Dezső már városunkban időzik, hogy előkészületeket tegyen a nyári szezonra. Tegnap már megkötötte a szerződést háziezredünk zenekarával. Az uj társulat jóformán már szervezve van, s legközelebb módunkban lesz a teljes névsort közölni.

— A **Katholikus Szemle** jan.—februári kettős füzete a következő tartalommal jelent meg: Vallásos és erkölcsi élet Magyarországon az Árpádházi királyok korában. I. — Dr. Békefi Remig. Gépek és szabad verseny. Dr. Prohászka Ottokár. Magyarországi szent Margit, Skótország királynéja. — Dr. Rézbányay József. Szent Péter temploma előtt. Költemény. — Pály Ede. Látogat az Isten. Költemény. — Lévay Mihály. Filemon ezredes. I. Elbeszélés. Franczia eredetiből forditotta A. Vilma. Kiábrándulás. Költemény spanyolból. — Kőrösi Albin. Megnyugvás. Költemény. — Szemlér Ferencz. Beöthy Magyar irodalom története. — Z. Könyvismertetések és birálatok.

— **A »Katholikus Hitvédelmi Folyóirat«** fenruári 2-dik füzete a következő tartalommal jelent meg: 1. A mi otthonunk Pozsonyban. Irta: Onokrotalusz. 2. A kath. hirlapirásról. Irta: Kemény K. Dániel. 3. A lelkipásztor. (A politikai, társadalmi és gazdasági téren.) Holenczer Istvántól. 4. A kath. autonomia. Irta: T. Pelikán Krizsó. 5. Megtértek csarnoka (Swetchin Zsófia) folyt. 6. Protestáns Szemle. 7. Irodalom. 8. Vegyesek. 9. A lelkész titka. (Egy iv kath. reg. melléklet.) kilenczedik iv.

Igazságszolgáltatás.

A külvárosi jómadár. Megemlékeztünk annak idején arról a lopásról, melyet a külvároson H. Szabó József kárára elkövettek. Tegnap tárgyalta a nagyváradi kir. törvényszék az esetet és elitélte Orosz Gábort orgazdaság büntette miatt 1 és fél évi börtönre, feleségét Forrás Juliannát pedig lopás büntette miatt 1 évi börtönre.

A dolog, a melyért Oroszék egy kevés ideig ülnek úgy történt, hogy a Kindli korcsmájában mulatott az ősszel Orosz, Oroszné és H. Kovács. Mikor elfogyott a pénzük, H. Kovács elküldte Orosznét, hogy hivja el az ő feleségét ia és mondja neki, hogy hozzon pénzt. H. Kovácsné elment a korcsmába Orosznéval, a ki kevés idő mulva azon ürügygyel, hogy haza megy a kis fiát elaltatni, ismét otthagyta a korcsmát és elment a Kovácsék lakására, a honnan ellopott 224 forintot.

Vádlottak ugyan állandóan tagadnak, de a vizsgálat kétségtelenné tette bünösségüket. Orosz Gábor különben jó ismerőse a rendőrségnek, ő volt ennek a lopásnak az értelmi szerzője is, ő volt a Feldheim-féle érdekes kalandnak a hőse is.

Tolvaj nazarénus. A mult év január 15-én Szücs Mihály uram elindult a feleségével a gyülekezetbe. A szoba ajtaját nyitva hagyták, hiszen »ki lopna Szalontán« ? ! A kaput azonban mégis jónak láták bezárni. Szabó Sándor suhancz, szintén nazarénus, bejáratos volt a Szücsék házához. Ő is a gyülekezetbe tartott, de mikor a ház előtt ment el, meg akarta nézni, hogy otthon vannak-e az öregek. A kaput zárva találta. Ekkor — a mint maga mondja — valami b e l s ő s u g a l l a t arra kényszeritette, hogy másszon át a keritésen és tegyen »Ur akarata szerint« Szabó Sándor tehát átmászott a keritésen, bement a szobába, s ott a Szücs uram bugyelárisából ellopott 17 frt. 80 krt. és el is mulatott belőle még az nap 7 forintot. Szücsék mikor megtudták a dolgot, nem törődve nazanérus voltukkal, feljelentették a tolvajt, a kit a tegnap tartott végtárgyaláson lopás büntette miatt 6 havi börtönre itélte el a nagyváradi törvényszék.

REGENY-CSARNOK.

Pénzért, tisztességért.

Neidegg L. után Dr. Margitai. 24

Tréfált Bessievel sőt még a megközelithetetlen Adéllal is megpróbált mókázni, ki iránt azt a tiszteletet érezte, amelyet minden férfi, idős vagy müvelt vagy bárdolatlan is szokott szép nőkkel szemben. Megkérdezte tőle iparkodik-e már belejönni a báli hangulatba tekintettel a közelgő mulatságra ?

»Ez hiábavaló törekvés lenne«, válaszolá a leány »mert én ugyse fogok részt venni abban.«

»Micsoda ?!« kiáltá Browning »éppen a legszebbi nő hiányozzék ! Vége lenne minden örömömnek ?«

»Reménylem, hogy a dolog nem igy áll«, viszonzá Adél, akinek önkénytelenül is hizelgett ha a bók mindjárt egy »fésületlen medve« mondotta is, ahogy Browningot nevezgette. »Különben nincs olyan lakodalmi ruhám, hogy olyan ünnepségen megjelenhetnék. Hiszen az ezeregyéjhez is méltó lesz az.«

»Hogy ott milyen volt, azt nem tudom,« válaszolá becsületes öszinteséggel Browning, aki előtt az ezeregyéj ismeretlen tartomány volt. »Azt azonban jól tudom, hogy bálom mit se érne nagysád nélkül. A hölgyek mindig a toilettel vannak megakadva, node akinek ilyen arcza van, annál a toilette csak alárendelt szerepet játszhatik. De ha mégis ezen mulik ajánlhatok én föl nagysádnak olyan toilettet, aminőt még nem látott Norrenburg. Csak Bessienek tessék megmondani, hogy milyet kiván.«

»Kérem, kérem. Browning ur« . . . vágott közbe Adél mire Bessie fülig pirulva jónak látta szintén közbeszólni.

Adél nem áll elég közel hozzád kedves bátyám, hogy neki valamit ajándékozhass; legföljebb ha Teobáld, aki ugyis olyan mintha testvére volna.«

A »testvér« szó nagyon rosz hatást tett Adélra. A lehető legfönhéjázóbban mondá:

»Theobaldtól se fogadok el ajándékot. Még nénémtől se fogadtam el semmit toilettemre, mióta nagy leány vagyok, pedig ő igazán mintha csak édes anyám lenne; amennyire csak lehet független akarok maradni.«

»Hogy nekem mindez mennyire tetszik, az persze más kérdés,« szólt közbe szelid szemrehányással a báróné »megvallom, nem szeretném ha azon este egy magad maradnál Neurodéban.«

»No hát legyen elmegyek,« mondá Adél rövid gondolkozás után, »de akkor aztán fogadjanak el ugy amilyen vagyok.«

Még kényszeritik, hogy gyülölt vetélytársa diadalának tanuja legyen! E gondolat haraggal keserüséggel töltötte el s makacs daczosságán nénje minden rábeszélése megtört. A szatócsleány millióiból sem közvetve, sem közvetlenül nem kellett neki semmi. Inkább zsákvászonban megjelenni, mint akármit is elfogadni tőle!, Maga készitett aztán toilettet magának, amely egyszerüség tekintetében nem hagyott semmi kivánni valót. Mikor aztán a bál estéjén az igénytelenül, de izléssel öltözött öreg báróné mögött a Browning villa fényes termeiben megjelent, s magát a jelenvoltakkal összehasonlitá, föltámadt benne a női hiuság, a keserü boszankodás regényes külseje miatt.

Ott állott Bessie fehér ruhában, brilliántokkal telehintve; ez a fény merő kihivás volt Adél szemében. Hogy amaz csak kelletlenül tette föl e gazdag ékszert, melylyel nagybátyja reggel meglepte, hogy csak Theobold zaklató könyörgése vette rá, azt nem is sejtette.

Theobald szemében jövendőbelije se volt egyéb, mint gazdagságának egy része, s minél drágább, becsesebb »fölszereléssel« mutathatta meg a világnak, kevély lelkének annál jobban esett. Adél ellenben csak a parvenut, a vetélytársat látta benne, aki dicsekszik gazdagságával. Látta, hogy az érdeklődésnek ő a középpontja. Túlcsigázott képzelete még azt is láttatta véle, hogy gunyos tekintetek összehasonlitást tesznek közte s a menyasszony között, hogy elutasitott szerelmének titkát homlokáról leolvasva, gunyolódva, élczelődve fecsegik el.

Féktelen haragtól égve, visszahuzódott egy fülkébe s onnan szemlélte a terem közepén alakult csoportot. Ott állott Bessie drágakövei fényében ragyogva: Theobald hozzáhajlott, s hizelgő bókokat suttogott fülébe. A leány ideges nyughatatlan keze irgalmatlanul tépdeste a gyönyörü bokrétát, melyet Theobald a terembe lépésekor nyujtott át neki. Növekedő izgatottságában egyik virágkelyhet a másik után dobta a földre.

Egyszerre csak halk zörej riasztotta föl a keserű érzelmektől hányatott Adélt. Megfigyelte valaki; egy haragtól eltorzult arcz fordult feléje, az övéhez hasonló érzelmek tükröződtek rajta.

Russwurm volt a bankár.

Nagyon későn kapott meghivót a bálra. Theobald nem akarta sehogyse, Mr. Browning ellenben ugy vélekedett, hogy meg kell őt hivni, már csak némi kárpótlásul is az utólsó időben történtekért.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

Albrecht Salvator ravatalon

Budapest, márcz, 2. (Saját. tud. táv.) Az elhunyt Albrecht Salvator főherczeg lelkiüdvéért ma volt a griesi alapitványi templomban a gyászmise. A holttestet öt óráig közszemlére tették, azután beszentelték. A testet holnap külön vonaton Bécsbe szállitják. A temetés szerdán délután 4 órakor lesz.

Ovácziò Pálfy Jánosnak.

Budapest, márczlus 2. (Saját tudósitónk távirata.) A nemzeti párt mai értekezletén lelkes ovácziókban részesitette Pálfy Jánost, kit a napokban kineveztek czimzetes kanonokká. Pálfy meghatottan mondott köszönetet az iránta tanusitott rokonszenv megnyilatkozásáért.

Rejtélyes abbé.

Budapest, márcz, 2. (Saját. tud. táv.) Főrangu körökben élénk megbeszélés tárgya a következő eset: Seilern osztrák gróf és neje szül. Wenkheim Sarolta grófnő egy franczia abbét fogadtak házukba, hogy gyermekeiknek nevelője legyen. Nehány nap előtt elutaztak déli Francziaországba a Rivierára és elvitték magukkal az abbét is, a ki azonban csakhamar megszökött. Ekkor kitünt, hogy az abbé megszökött gályarab volt, a ki valószinüleg gyilkosság utján jutott egy igazi abbé okiratainak birtokába.

Bécsi választások.

Bécs. márczius 2. Saját tud. távirata. Ma voltak a bécsi községi képviselő választások a második választási testületben. Mindkét részről heves küzdelem folyt. A liberálisok a legnagyobb erőmegfeszitéssel törekedtek, hogy nehány mandátumhoz jussanak és sikerült is 14 mandátumot megszerezniök, a többi 32 mandátumot ismét az antiliberálisok jelöltjei kapták meg.

Beteg tábornagy.

Budapest, márcz. 2 (Saját. tud. táv.) Kubinyi altábornagyot, ki egy idő óta sulyos idegbajban szenved, betegsége gyógyitása végett ma a Schwartzer gyógyintézetbe szállitották.

Közgazdaság.

A kiegyezés előjelei.

Természetes ugyan, de mégis figyelemreméltó jelenség, hogy a kereskedelem ügyi tárcza költségvetéseinek vitáját a kiegyezés kérdése dominálja. Parlamentünk legkiválóbb tagjai csak a kiegyezéssel foglalkoznak, jóllehet e tekintetben még határozott lépésekről alig beszélhetünk.

Kereskedelmünk kétségkivül szoros összefüggésben van a kiegyezéssel,s eltekintve attól, hogy gazdasági életünk legsarkalatosabb érdekeiről van szó, különösen felhivják az ország figyelmét e kérdésre azon vigasztalan körülmények, a melyek közt a kiegyezést Ausztriával tárgyalnunk kell.

A kormánynak nincs határozott programmja, a mely szerint e kérdést megoldaná és maga a liberális párt, mely elveit folytonosan a kormány baklövéseihez szabja, a legnagyobb bizonytalanságban várja a dolgok fejleményét. Kitünik ez azon ellenmondó nyilatkozatokból, melyeket napról napra hallunk.

Az osztrák parlament egyhangulag a a kiegyezés felbontása mellett nyilatkozott.

Ezzel szemben mit tett a mi kormányunk? Elvetette Kossuth Ferencz javaslatát, melyben a kereskedelmi és vámszövetség felbontását követelte, és elvetette Apponyi gr. javaslatát, melyben intézkedéseket követelt azon esetre, ha a egyezés nem is sikerülne. Ha ezekből következtetést akarnánk vonni, ugy fel kell tételeznünk, hogy a kormány mindenáron továbbra is fenn akarja tartani a kereskedelmi és vámszövetséget Ausztriával.

A kormány szükségteleneknek tartja azon intézkedéseket, melyeket az ellenzék követ el, mert nem is tarja lehetségesnek, hogy a kiegyezés meghiusuljon. Az osztrák parlament határozatát pedig jámbor tréfának tartja, mely csak a pillanatnyi felhevülésnek szüleménye.

Furcsa felfogás. De mi a kormány ezen eljárásából csak azt látjuk, hogy a kiegyezést mindenáron esetleg érdekeinek mellőzésével is meg akarja kötni, mert annyira naivak nem vagyunk, hogy az osztrák parlament egyhangu nyilatkozatát oly csekélységnek nyilvánitsuk, melyet egyszerüen nem veszünk tudomásul. Egyszerüen gyávaság azon eljárás, melyet a kormány ezen fenyegető magatartással szemben tanusit.

Gyávaság annál is inkább, mert éppen azok nyilatkoztak a kereskedelmi és vámszövetség felbontása mellett, kik eddig folyton kizsákmányolták hazánkat.

Azon ingadozásról, melyet a kormány a kiegyezéssel szemben tanusit, a legszebb képet nyutják az elmult napok vitái. Lukács László pénzügyminiszter olyan kijelentést tett, hogy a kereskedelmi és vámszövetség állandó jellegü.

Ez olyan felfogás, mely a reichsrathban sem, annál kevésbbé a magyar képviselőházban találhat viszhangra. Észrevette ezt a liberális párt is és igy nem csodálkozhatunk azon szánalmas visszavonuláson, melyben Lukács állitását visszavonta. A kormánypárti lapok, kik még két nap előtt lelkesülten fejtegették Lukács felfogásának helyességét, most a kudarcz után, melyet elvtelen szolgálatkészségükkel arattak, hallgatnak mint a sir.

Ilyen viszonyok között nem csodálkozhatunk rajta, hogy az osztrák épp ugy, mint a magyar képviselőház aggódással néz a jövő elé.

A Bánffy-kormány még eddig egyetlen egy lépést sem tett a kérdés olyan megoldására, a mely érdekünk fentartásával öszhangban volna. Magatartása és ügyetlensége pedig nem is nyujt reményt erre.

Különben arról, hogy milyen felfogások uralkodnak a szabadelvü párt körében a kiegyezésről, legszebb bizonyiték Tisza Kálmán beszéde, melyben kijelentette, hogy Magyarországnak okvetlenül szüksége van a kiegyezésre és nem óhajtja az önálló vámterületet, mely mindkét félre csak káros lehetne.

Pedig eddigelé hazánk gazdasági hely-

zetének javulását mindig a függetlenitésben kerestük. Ime Tisza Kálmán az ellenkezőt állitja. Tisza Kálmán továbbra is fenn akarja tartani azon gyarmatpolitikát, melyben Ausztria terményeinket olcsón elviszi, mi pedig kénytelenek vagyunk rossz készitményeit saját iparunk hátrányára elfogadni.

Csakhogy tudjuk a jelenségek okát. A liberális párt, mely a napokban is alig husz szavazattal tudott magának többséget szerezni, még az ország érdekeinek feláldozásával is kész hatalmát megtartani, bármennyire védekezzék is e vád ellen. A kiegyezés előjelei csak bizalmatlanságot keltenek bennünk és nem mutatják azon előrelátó eljárást, melyet ily nagy kérdés elintézésénél elvárunk. Az eddigi szimptomák arról tanuskodnak, hogy a kormány nem tartja szem előtt az ország érdekét, hanem más politikai befolyások hatása alatt fog a kiegyezés munkájához.

Fontos találmány a méhészet terén. Szabó János ér endrédi gör. kath. lelkész egészen uj rendszerü függő kereteket talált fel. A találmány legfőbb fokban praktikus, elmés, egyszerü, a felülmulhatlanságig könnyü kezelésü. Feltaláló reméli, hogy ezzel az oly rég zaklatott kaptár kérdést megoldotta. — Rövid idő alatt a találmány a szakkörök foruma elé kerül.

Terménytőzsde.

— Saját tudósitónktól. —

Budapest, márczius 2.

Buza tavaszra, bácskai	7.11
» tavaszra, északi	7.13
» szeptember-októberre, bácskai	6.80
» szept.-okt.-re északi	6.82
Rozs tavaszra, bácskai	6.90
Rozs tavaszra, északi	6.92
Tengeri junius-juliusra, bácskai	4.26
» jun.-jul.-ra, északi	4.28
Repcze augusztus-szeptemberre, bácskai	10.90
» aug.-szept.re, északi	10.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. márczius 2-án.

Magyar aranyjáradék 4%	122.—
Magyar koronajáradék	99.10
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4½%	123.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2½%	101.75
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földtehermentesitési kötvény 4%	96.75
Italmérési jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	97.—
Magyar nyeremény sorsjegy-kölcsön	154.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járadék papirban	101.—
Osztrák járadék ezüstben	101.—
Osztrák járadék aranyban	122.—
Osztrák korona járadék	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	147.—
Osztrák magyar bankrészvény	990.—
Magyar hitelbank részvény	418.50
Osztrák hitelintézeti részvény	378.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	370.50
20 frankos arany (Napoleondor)	956.—
Német birodalmi márka	59.05
London vista	120.85
Páris vista	47.80
20 márkás arany	11.78

Felelős szerkesztő: **SZABÓ LÁSZLÓ.**

Eladó
II. és III. osztályu
tégla
a faczánosban.
Közelebbet az
urad. ispánságnál
(püspökségi major.)
28 8—8

8850 sz.
1895 tk.

Árverési hirdetmény.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság által a **nagyszebeni földhitelintézet** végrehajtatónak — **özv. Römer Károlyné** szül. **Stiebelreider Magdolna** végrehajtást szenvedő elleni 471 frt 12 kr. tőke s járulékai iránti végrehajtási ügyében, végrehajtást szenvedő tulajdonául felvett, ezen telekkönyvi hatóság területén fekvő s a nagyváradi 2696. sz. betétben foglalt A. I. 1—2. rsz. a. belsőségre a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t. cz. 146. §-a értelmében ezennel elrendeltetik s foganatositására határidőül

1896. évi márczius hó 16-ik

napjának délutáni 4 órája ezen kir. törvényszék árverelő helyiségében kitüzetik.

Kikiáltási ár 9600 frt, azonban az árverésre kitüzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók bánatpénzül a kikiáltási ár 6%-át, vagyis 960 frtot tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, a végrehajtó azonban bánatpénz letétele alul felmentetik.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számitott 15 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számitott 2 hónap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számitott 4 hónap alatt; minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 6% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál és a kapitányi hivatalnál megtekinthetők.

A nagyváradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1895. deczember 2-án.

Olasz,
kir. törvényszéki biró.

(57) 1—1

A II. Magyar
Osztály-Sorsjáték
sorsjegyei kaphatók a
Biharmegyei Takarékpénztárnál.
50 7—0

Telefon összeköttetés.

Szent-László KÖNYVNYOMDA
részvénytársaság
Papir- és irodaszerek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség becses figyelmébe ajánlani **könyvnyomda** és **papir- és irodaszer raktárunkat,** ahol jutányos árban a következőket lehet beszerezni:

Különféle irodapapirt
1000 ive 2.50, 3.— 5.— 8.— forintig és feljebb.

Jó tentát (Antracen, király- és universal)
6, 10, 30, 60 kr s f ljebb.
Tentatartók.

Iró tollakat acél és alluminium
90 krtól 1 frt 50 krig.
(Kuhn- és Somerville-féle gyártmány.)

Különféle
Tollszárakat

Kitünő gyártmányu szines és fekete
Czeruzákat
(Faber és Hardtmuth-féle)

Törlő-gummi.
(Koczka- és fában.)

Spanyolviaszt
(bel- és külföldi gyártmány.)

Finom kék porzó.

Irómappa 80.—1.20 frtig.

Irodai olló 80.—1 frtig

Levélpapirok mappában és dobozokban
15 krtól 2 frtig s feljebb.

Levélboritékok
mindenféle alakban.

Itatóspapirok

Iskolák és épitészek részére szükséges
Rajzpapirok

Oldott gummi és Stambilia festékek.
Irodai ostya.

Csomagoló papirok.

Irkák, gyakorlat- és rajztékák.

Rajzszeg, Rajztömb.

Szürke és szines
Zsinegek.

Különféle alaku
Vonalzók.

Azonkivül sok más egyéb itt fel nem sorolt irodai és iskolai szereket.
Árjegyzékkel és mintákkal szivesen szolgálunk.
Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és bérmentve eszközöl az üzletvezetőség,
hova a megrendelések is küldendők.

„Tiszántúl" részére hirdetések jutányosan felvétetnek.

Nyomatott laptulajdonos: Szent László-nyomda-részvénytársaságnál Nagyváradon.